

Enkele tips voor een liturgie voor een huisdienst

Welkom! Deze dienst op papier is vanwege de tweede golf van het coronavirus een alternatief voor onze samenkomsten op de zondagmorgen in de Vermaning.

Overweeg om dit op het gewone tijdstip te houden op de zondagmorgen om 10:00 uur of een ander moment om toch de eenheid rond een gezamenlijke Bijbeltekst te ervaren.

Overweeg om van tevoren één (of twee) cd ('s) met (religieuze) muziek te kiezen, één om mee te beginnen en één om aan het slot mee te eindigen.

U kunt een kaars met lucifers klaarzetten.

Na afloop is er de gebruikelijke collecte, voor de bestemming zie de laatste bladzijde. U kunt een bedrag overmaken naar het genoemde rekeningnummer.

Op de laatste bladzijde zijn mededelingen te vinden.

Koffie is er, vooraf en/of na afloop van deze huisdienst.

ds. Renze Yetsenga

wenst u een goede dienst toe in verbondenheid.

Reacties op deze huisdienst graag naar: r.yetsenga@outlook.com

De gemeente komt in gedachte samen

Eeuwigheidszondag,

22 november 2020,

de laatste zondag van het kerkelijk jaar.

Ds. Renze Pieter Yetsenga, Groningen

Thema: "Gedachtenis - Denk aan mij!"

*Muziek

*Ontsteken van een kaars

*Zingen, of lezen van de introitus Psalm, Lied 90A : 1, 4 en 5

O God, die droeg ons voorgelacht
in nacht en stormgebruis,
bewijs ook ons uw trouw en macht,
wees eeuwig ons tehuis!

En duizend jaar gaan als de dag,
Van gisteren voor U heen,
een schaduw, een gedachte vaag,
een nachtwaak, die verdween.

De tijd draagt alle mensen voort
op zijn gestage stroom;
ze zijn als gras, door zon verdord,
vervluchtigd als een droom.

*Een moment van stille inkeer om in gedachten met elkaar verbonden te zijn

*Bemoediging

Barmhartige God, U die ons liefhebt zoals wij zijn,
die ons verlangen kent naar U, die ons wekt en opent voor nieuw leven in uw
Licht; Zie ons aan, breng ons terecht, op het spoor van uw hart.

*Laten we deze woorden in stilte in ons opnemen

*Lied 215 : 1 en 7

Ontwaak, o mens, de dag breekt aan,
die u Gods liefde doet verstaan
als nieuw, nu gij door slaap en nacht
weer 't leven vindt, verstand en kracht.

Maak in uw liefde ons, Heer, bereid
voor licht en vrede in eeuwigheid!
En dat ons leven iedere dag
als ons gebed U loven mag.

*Beeldmeditatie

Op deze zondag herdenken wij de mensen die ons in het afgelopen kerkelijk jaar zijn ontvallen. Een foto van een geliefde, een dierbare, een kaars; heel veel herinneringen komen voorbij en dat zeker niet alleen op deze dag.

Lied (melodie Lied 704, Dank, dank nu allen God...)

De mensen van voorbij, wij noemen ze hier samen.

De mensen van voorbij, wij noemden ze bij namen.

Zo zijn zij even hier als lichtflits door een kier
nu even bij elkaar aan 't einde van het jaar.

De mensen van voorbij zij blijven met ons leven.
De mensen van voorbij ze zijn met ons verweven.
In leven en in dood gegaan in angst en nood.
Hun stem klinkt als een lied dat opklinkt uit verdriet.

De mensen van voorbij zij worden niet vergeten.
De mensen van voorbij zijn in een ander weten.
Bij God mogen ze zijn bevrijd van angst en pijn.
De mensen van voorbij zijn in het licht, zijn vrij!

*Bijbellezing, Fragmenten uit Genesis 40

Zo kwam Jozef in de gevangenis terecht.

Maar de Heer stond hem terzijde en bewees hem zijn goedheid door ervoor te zorgen dat Jozef bij de gevangenbewaarder in de gunst kwam.

Enige tijd later maakten de opperschenker en de opperbakker van de koning van Egypte zich schuldig aan een vergrijp tegenover hun heer.

De farao was woedend op deze twee hovelingen.

De schenker en de bakker hadden al geruime tijd in hechtenis gezeten toen ze allebei in dezelfde nacht aan droom kregen, ieder een droom met een eigen betekenis.

Toen Jozef de volgende morgen bij hen kwam, viel het hem op dat ze er slecht

uitzagen.

We hebben een droom gehad, antwoordden ze, maar er is hier niemand die hem kan uitleggen.

(nadat Jozef de dromen heeft uitgelegd zegt hij tegen de bakker en de schenker...) Ik hoop dat u aan mij zult denken als het u straks goed gaat, en dat u mij dan een dienst wilt bewijzen door de aandacht van de farao op mij te vestigen, zodat ik vrijkom.

Lucas 22 : 19, En Jezus nam een brood, sprak het dankgebed uit, brak het brood, deelde het uit en zei: 'Dit is mijn lichaam dat voor jullie gegeven wordt. Doe dit, telkens opnieuw, om mij te gedenken'.

*Overdenking

Gedachtenis - Denk aan mij!

Dat wij ons een persoon of een bepaalde gebeurtenis herinneren.

Doelt Jezus daar op wanneer hij maaltijd houdt met zijn leerlingen?

Zeker wel, zij het dat dit gedenken ver strekkende consequenties heeft.

Niet zomaar wat!

Wij levende wezens zijn in staat om op elk willekeurig moment van de dag iemand of iets uit het verleden te gedenken.

Dat je denkt aan je vrouw, je man, je kind, gemeenteleden met wie je ooit samen was. In verbondenheid met elkaar.

Gedenken... wij zijn in staat om in meer dan één dimensie tegelijk met elkaar om te gaan.

Gedenken in Bijbelse zin is veelomvattend.

In de Tenach staat gedenken dikwijls tegenover vergeten en verzwijgen.

Een aansprekend voorbeeld vinden we in de Jozefverhalen, wanneer hij de dromen van de bakker en de schenker heeft uitgelegd en drie dagen later alles uitkomt zoals hij heeft voorspeld.

Aan de schenker had Jozef gevraagd of hij aan hem zou willen denken.

Maar tenslotte wordt droevig vastgesteld dat die niet meer aan Jozef dacht en hem vergat.

Dat maakt ons duidelijk dat gedenken een belangrijk relationeel-ethisch begrip is. d.w.z. dat wij mensen door bepaalde gebeurtenissen die wij samen hebben ervaren blijvend met elkaar verbonden zijn.

Dat bedoelt Jezus volgens mij met 'doe dit tot mijn gedachtenis'.

Door te denken aan die gebeurtenis, waar brood gebroken werd en de beker rondging en de mensen ingeprent werd nooit en te nimmer te vergeten dat ze ooit bevrijd werden uit de dictatuur van Egypte.

Door deze gebeurtenis in herinnering te roepen bouw je aan die relatie tussen God en mensen, tussen God en ons, tussen God en mij.

Door ze te vergeten hol je die relatie uit.

Niet voor niets hebben veel christenen de woorden uit de Jacobusbrief benadrukt: 'Weest dan geen vergeetachtig hoorder!'

Een bijzonder voorbeeld is de geschiedenis van koning David en Abigaïl.

Aan het eind van haar lange betoog - waarmee zij David heeft behoed voor een ernstige misslag - vraagt ze hem dringend of hij haar niet wil vergeten.

Later horen we dat David na de dood van haar man haar tot zijn vrouw neemt en weer later weet hij haar te bevrijden uit de handen van de Amalekieten, die haar gevangen hadden genomen.

Hier is gedenken: Zorgen voor. Dat je de gewetensvolle belofte bij jezelf op het cruciale moment in herinnering roept. Dat je dat niet mag vergeten.

Het is dus niet verbazingwekkend dat gedenken in de Bijbel vooral betrekking heeft op de relatie van mensen met God.

God en mens roepen elkaar op om te gedenken wat zij, wat wij voor elkaar betekenen op grond van gebeurtenissen uit het verleden en daarbij gaat het zowel om lofprijzingen als klaagzangen.

Het gebed dat Hanna bidt wanneer zij in wanhoop om haar kinderloosheid op haar knieën in de tempel neervalt, herinnert onmiskenbaar aan de ellende waarin Israël in Egypte verkeerde en de wonderlijke bevrijding die God bewerkstelligde.

"Heer, heb oog voor mijn ellende!"

Dat is: Gedenken als een hartenkreet, een schreeuw om hulp.

Soms de enige levensweg die je overblijft.

Zoals ook Jezus in de Tuin van Gethsemané zijn hartenkreet uit in zijn gebed: 'Vader, laat indien mogelijk deze drinkbeker aan mij voorbijgaan, nu zelfs mijn vrienden het totaal laten afweten'.

Zoals ook wij in ons leven af en toe in een situatie terechtkomen, dat we ons afvragen: Mijn God, moet dit? Is dit de bedoeling? Nee toch!

'God, gedenk mij!' Hier kunnen we gedenken vergelijken met de roep van iemand die dreigt te verdrinken en om hulp schreeuwt. Dan noem je eerst ook niet alle redenen op waarom je geholpen zou moeten worden. Een situatie in ons leven waarin het water ons tot de lippen staat.

Er is echter één plaats en één moment in de geschiedenis van de relatie tussen God en mensen die nooit ongenoemd mag blijven, omdat, wat er toen gebeurd is overal boven uitsteekt. Dat is dat vieren van het Pésachfeest (Exodus 12).

'Die dag moet een gedenkdag zijn, die je moet vieren als een feest ter ere van de Heer'. Dat is dat ontroerende moment dat het jongste jongetje uit het gezin vraagt waarom deze nacht zo geheel anders is dan alle andere nachten en de vader antwoordt dat we nooit mogen vergeten waarom we bevrijd zijn.

Het memoreren van deze gebeurtenis zal voortaan een ijkpunt zijn, de mijlpaal waarvan iedere generatie weer opnieuw vertrekt.

Dat maakt ons duidelijk dat Bijbels gedenken nooit vrijblijvend is.

Wat toen gebeurd is beleef je weer en dat zijn bouwstenen voor de toekomst. Bouwstenen die wij ter hand moeten nemen, want dan heeft gedenken ongehoorde kracht en bezieling.

Jezus geeft aan zijn tafel nog eenmaal aan dat de enige gestalte van de Messias die de wereld zal bevrijden is gelegen in de houding van dienstbaar te zijn.

Vrijwillig je ten dienst van de mens die naast je gaat beschikbaar stellen, want daardoor worden vastgeroeste verhoudingen als 'heer-knecht', 'man-vrouw', 'vrije-slaaf' doorbroken.

Door te gedenken kunnen wij elkaar onderling in meerdere dimensies tegemoet treden en creatief bezig zijn, in ons werken aan de wereld, ons vredeswerk, onze inzet voor de geloofsgemeenschap waarvan wij deel uitmaken.

Liefde is het kernwoord, aanwezig in zoveel mensen die er zijn voor de ander.

Mensen die elkaar zelfs in tijden van niet te beschrijven verdriet niet loslaten.

Daarom, laten wij gehoor geven aan zijn oproep: 'Doe dit tot mijn gedachtenis!'

Amen

*Stilte/muziek

*Dankgebed en voorbeden en het Onze Vader

God, wij danken U voor uw goedheid, liefde en trouw.

Dat we worden aangespoord om te gedenken waar het in ons leven ten diepste om begonnen is in plaats van onverschillige, vergeetachtige hoorders te zijn.

In ons gebed denken wij aan alle mensen die in dit afgelopen jaar een smartelijk verlies hebben geleden. Wij bidden om uw kracht en nabijheid wanneer mensen door dat dal van diepe duisternis moeten gaan en dagen beleven waarin ze niet weten hoe ze moeten gaan.

Wij mensen die leven te midden van het onbegrijpelijke en met onbeantwoorde vragen, onoplosbare raadsels, leed van ontelbaren, brandhaarden van geweld, op zoveel plekken op deze aarde, bidden om ontferming, om uw barmhartigheid.

Wees bij hen die zich eenzaam voelen, kwetsbaar, alleen.

Zo is er veel om voor U en elkaar uit te spreken.

Daarom bidden wij nu in een ogenblik van stil gebed.

-stilte-

Zo brengen wij onze gebeden nu bijeen in de woorden die Jezus ons geleerd heeft:

Onze Vader die in de hemelen zijt

Uw naam worden geheiligd, uw koninkrijk kome,

Uw wil geschiede gelijk in de hemel also ook op aarde.

Geef ons heden ons dagelijks brood en

vergeef ons onze schulden gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren
en leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze.
Want van U is het koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid
In eeuwigheid - Amen

*Lied 978 : 1, 2, 3 en 4

Aan U behoort, o Heer der heren, de aarde met haar wel en wee,
de steile bergen, koele meren, het vaste land, de onzekere zee.
Van U getuigen dag en nacht. Gij hebt ze heerlijk voortgebracht.

Gij roept het jonge leven wakker, en tuin bloeit rond het open graf.
Er ruisen halmen op de akker waar zich te zaad verloren gaf.
En vele korrels vormen saam een kostbaar brood in uwe naam.
Gij hebt de bloemen op de velden met koninklijke pracht bekleed.
De zorgeloze vogels melden dat Gij uw schepping niet vergeet.
't Is alles een gelijkenis van meer dan aards geheimenis.

Laat dan mijn hart U toebehoren en laat mij door de wereld gaan
met open ogen, open oren om al uw tekens te verstaan.
Dan is het aardse leven goed, omdat de hemel mij begroet.

*Doven van de kaars met de woorden:

Jezus laat ons weten dat hij het licht van de wereld is,
maar hij geeft ons ook de opdracht dat te zijn.
Laten we ons licht dan laten schijnen voor iedereen om ons heen en
God daarbij om zijn zegen vragen:
De Eeuwige zegene ons en behoede ons.
De Eeuwige doe zijn aangezicht over ons lichten en zij ons genadig.
De Eeuwige verheffe zijn aangezicht over ons en geve ons vrede. Amen

*Muziek

*Collecte, zie bij mededelingen

Deze dienst werd samengesteld door ds. Renze Yetsenga uit Groningen.

Verschillende diensten en bijeenkomsten gaan bij deze tweede gedeeltelijke lockdown niet door.

Verschillende voorgangers van de Noordelijke provincies maken per toerbeurt huisdiensten die toegezonden worden naar alle secretariaten van gemeenten in Friesland en Groningen, en daarbuiten. De secretariaten zorgen voor verdere verspreiding. Zo proberen wij met elkaar voor continuïteit te zorgen.

Er zijn ook leden en vrienden die geen email hebben. Via de wijkhoofden wordt deze huisdienst bij hen bezorgd.

Volgende week zondag, 29 november, kunt u een huisdienst van zs Jolanda Valk uit Buitenpost verwachten.

Collectebestemming: zie uw eigen gemeente

Vergeet elkaar niet: bel en mail elkaar, stuur een kaartje, en bid om genezing en gezondheid voor broeders en zusters, en voor vele anderen om ons heen en veraf, voor werkers in de zorg, de vele vrijwilligers, en voor de overheid. Bied waar het kan, je diensten aan voor hen die extra aandacht nodig hebben, bijvoorbeeld boodschappen halen.